

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

Seksen üçüncü inikat

12 . VII . 1944 Çarşamba

Münderecat

	Sayfa		Sayfa
1. — Sabık zabıt hulâsası	66	maddesinin 6 nci fıkrasının tefsirine dair	
2. — Havale edilen evrak	66	Başvekâlet tezkeresi ve Adliye, Bütçe ve	
3. — Müzakere edilen maddeler	67	Millî Müdafaa Encümenleri mazbataları	
1. — Siverek'in Bucak nahiyesine bağlı		(3/160)	67
Katina köyünden Osmanoğlu Cuma Ge-		4. — Belediye Kanununun 127 nci mad-	
lener'in ölüm cezasına çarptırılması hak-		desine ek kanun lâyihası ve Dahiliye Encümeni mazbatası (1/299)	67:68
kında Başvekâlet tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatası (3/116)	67	5. — Dahiliye Vekâleti Merkez teşkilâtı	
2. — Sürmene'nin Salarat köyünden		ve vazifeleri hakkındaki kanunun bazı	
olup Zifona köyünde oturan Alacaoğulla-		maddelerinin değiştirilmesine ve bu ka-	
rından Yusufoğlu Mustafa Güney'in ö-		nuna bazı maddeler eklenmesine dair kanun	
lüm cezasına çarptırılması hakkında Baş-		lâyihası ve Dahiliye ve Bütçe Encümenleri	
vekâlet tezkeresi ve Adliye Encümeni maz-		mazbataları (1/263)	68
batası (3/121)	67	6. — İstanbul Teknik Üniversitesi hak-	
3. — Yedeksubay ve askerî memurlar		kında kanun lâyihası ve Maarif ve Bütçe	
hakkındaki 1076 sayılı kanunun 25 nci		Encümenleri mazbataları (1/279)	68:70

1. — SABIK ZABIT HULASASI

Devlet Şurasında açık bulunan azalık için yapılan seçimde Baha Arkaç ekseriyet kazandı.

Kastamonu'nun Akkaya nahiyesinin Ulyan köyünden Kâmiloğlu Sadık Karandı'nın ve;

Sille nahiyesinin Tat köyünden Osmanoğlu Ali Gönüllü'nün ölüm cezasına çarptırılmalarına dair Adliye Encümeni mazbataları ile;

Bazı İsviçre mamül mallarının, muayyen bazı Türk mallarıyla mübadelesini tanzim maksadıyla akit ve imza edilen protokolün tasdikına;

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair kanuna bağlı (1) numaralı cetvelde değişiklik yapılmasına ve Gümrük ve İnhisarlar Vekilliği teşkilât ve vazifeleri hakkındaki kanuna iki madde eklenmesine;

Muvazzaf subay ve askerî memurlara verilecek elbise ve teğizata;

Romanya'dan 70 vagon ve 3270 demir varil alınması ve bedellerinin kısmen muayyen mallar ve kısmen de ley olarak ödenmesi hususunda yapılan Anlaşmanın tasdikına;

Türkiye ile Almanya arasında Ticari mübadelelere ve Tediyelelerin tanzimine mütedair Anlaşmaya bağlı II nci listeye 14 milyon liralık munzam bir kontenjan ilâvesine, incir ve üzüm kontenjanlarında münakale yapılmasına;

Türkiye ile Almanya arasında Ticari mübadelelere ve Tediyelelerin tanzimine mütedair 18 . IV . 1943 tarihli Anlaşma esasları dâhilinde Almanlar tarafından 5 aded tayyare verilmesi

ve mukabilinde muayyen Türk mallarının ihraçı hakkında teati olunan notaların tasdikına;

Türkiye ile Macaristan arasında mevcut Ticari mübadelelere ve Tediyelelerin tanzimine mütedair Anlaşmalarla merbutlarının 31 mayıs 1944 tarihine kadar uzatılmasına;

Türkiye ile Romanya arasında imza olunan tasfiye protokolünün tasdikına;

Türkiye ile Romanya arasında Ticari mübadelelere ve Tediyelelerin tanzimine mütedair Anlaşmalarla merbutlarının iki ay uzatılması hakkında teati olunan mektupların tasdikına;

3656 sayılı kanunun 18 nci maddesinin değiştirilmesine dair olan kanun lâyhaları kabul olundu.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü memur ve müstahdemlerinin ücretleri hakkındaki kanunun bazı maddelerini değiştiren 3173 sayılı kanuna ek kanun lâyhasının birinci müzakeresi yapıldı.

Bazı liman ve iskelelerin Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğüne devri ve mezkûr Umum Müdürlükçe işletilmesine dair kanun lâyhası Dahiliye Encümenine iade olundu.

Çarşamba günü toplanılmak üzere inikada nihayet verildi.

Reisvekili	Kâtip	Kâtip
Sivas	Kütahya	Samsun
Ş. Gümaltay	V. Uzgören	N. Fırat

2. — HAVALE EDİLEN EVRAK

Lâyhalar

1. — Eskişehir Elektrik Türk Anonim Şirketi imtiyazının kaldırılmasına dair kanun lâyhası (1/327) (Nafia, Dahiliye ve Bütçe Encümenlerine);

Tezkereler

2. — Malatya Mebusu Dr. Cafer Özneli'nin teşrii masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekalâet tezkeresi (3/194) (Teşkilâtı Esasiye ve Adliye Encümenlerinden mürekkep Multelit Encümenine);

Mazbatalar

3. — Devlete ait matbaaların birleştirilmesi hakkındaki 3558 sayılı kanuna ek kanun lâyhası ve Maarif ve Bütçe Encümenleri mazbataları (1/252) (Ruznameye);

4. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Adliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun lâyhası ve Adliye ve Bütçe Encümenleri mazbataları (1/270) (Ruznameye);

5. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Tapu ve Kadastro Umum Mü-

dürlüğü kısmında değişiklik yapılmasına dair kanun lâyhası ve Adliye ve Bütçe Encümenleri mazbataları (1/284) (Ruznameye);

6. — Diyanet İşleri Reisliği Teşkilât ve Vazifeleri hakkındaki 2800 sayılı kanunun 3665 sayılı kanunla değiştirilen 3 ncu maddesinin tadiline dair kanun lâyhası ve Bütçe Encümeni mazbatası (1/244) (Ruznameye);

7. — Gümrük muhafaza ve muamele sınıfı memurları teşkilâtı hakkındaki kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun lâyhası ve Gümrük ve İnhisarlar ve Bütçe Encümenleri mazbataları (1/212) (Ruznameye);

8. — İstiklâl harbi mâlûllerine verilecek para mükâfâtı hakkında kanun lâyhası ve Bütçe Encümeni mazbatası (1/304) (Ruznameye);

9. — Muamele Vergisi Kanununun 10 ncu maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun lâyhası ve Maliye ve Bütçe Encümenleri mazbataları (1/180) (Ruznameye);

10. — Sivas Mebusu Abdurrahman Naci Demirağ'ın, Belediye İstimlâk Kanununun 9 ncu maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Dahiliye, Adliye ve Nafia Encümenleri mazbataları (2/41) (Ruznameye).

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 15

REİS — Dr. M. Germen

KÂTIPLER : N. Frat (Samsun), V. Uzgören (Kütahya).

REİS Celse ağılmıştır.

3. — MÜZAKERE EDİLEN MADDELER

1. — *Siverek'in Bucak nahiyesine bağlı Kattina köyünden Osmanoğlu Cuma Gelener'in ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatası (3/116) [1]*

(Adliye Encümeni mazbatası okundu).

REİS — Mazbata hakkında mütalâa var mı? Mazbatayı yüksek reyinize arz ediyorum. Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

2. — *Sümmene'nin Salarat köyünden olup Zifona köyünde oturan Alacaoğullarından Yusufoğlu Mustafa Güney'in ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatası (3/121) [2].*

(Adliye encümeni mazbatası okundu).

REİS — Mazbatayı reye arz ediyorum. Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edildi.

3. — *Yedeksubay ve askerî memurlar hakkındaki 1076 sayılı kanununun 25 nci maddesinin 6 ncı fıkrasının tefsirine dair Başvekâlet tezkeresi ve Adliye, Bütçe ve Millî Müdafaa Encümenleri mazbataları (3/160) [3]*

REİS — Mazbatayı okutuyoruz.

(Millî Müdafaa Encümeninin mazbatası okundu).

REİS — Mütalâa var mı? Mazbatayı reyinize arz ediyorum. Kabul edenler ... Etmeyenler ... Mazbata kabul edilmiştir.

4. — *Belediye kanununun 127 nci maddesine ek kanun lâyhası ve Dahiliye Encümeni mazbatası (1/299) [4]*

REİS — İkinci müzakeresidir.

Belediye kanununun 127 nci maddesine ek kanun

MADDE 1. — 1580 sayılı Belediye kanununun 127 nci maddesine aşağıdaki hüküm eklenmiştir :

149 ncu madde mucibince birleştirilmiş olan İstanbul Belediyesiyle İstanbul Vilâyeti mahalli idaresinin varidat mesul muhasibi, tahsil müdürü, ayniyat mesul muhasibi, levazım müdürü, merkez masraf mesul muhasibi, masraf müdürü ve belediye şubeleri masraf mesul muhasipleri de bu şubeler muhasebecileridir. Bunlar Divanı Muhasebata idare hesabı vermekle mükelleftirler.

Varidat müdürü tahakkuk hatlarından doğacak malî zararları; fiilen tahakkuk muameleleriyle uğraşan şube şef, memur ve kâtipleriyle leriyle uğraşan şube şef, memur ve kâtipleriyle, birlikte zâmindir.

Tahsil müdürüne terettüp edecek mesuliyette tahsil şube şef, memur ve kâtipleri müşterektir.

Birleşik idarenin hesap işleri müdürü varidat ve sarfiyatın mevzuat dairesinde tahakkuk ve tahsilini ve kayıt ve icrasını, gayrimenkullerin idaresini, mülhak bütçe ile idare olunan müesseseler ve teşekküllerin malî muamelâtını mürakabe ve kontrol ve hesabı katiyi tanzimle mükelleftir.

Vilâyetin İstanbul Belediye sınırı haricindeki kazalarının masraf ve ayniyat mesul muhasibi mezkûr kaza muhasebe memurlardır.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun 1 Haziran 1944 tarihinden itibaren mer'idir.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler ... Etmeyenler ... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

[1] 198 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.

[2] 199 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.

[3] 205 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.

[4] Birinci müzakeresi 81 nci inikat zaptındadır.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler ... Etmeyenler ... Madde kabul edilmiştir.

Lâyihanın Heyeti umumiyesini reyinize arz ediyorum. Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

5. — *Dahiliye vekâleti Merkez teşkilâtı ve vazifeleri hakkındaki kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesine dair kanun lâyihası ve Dahiliye ve Bütçe Encümenleri mazbataları (1/263) [1]*

REİS — Lâyihanın ikinci müzakeresidir.

Dahiliye Vekâleti merkez teşkilât ve vazifeleri hakkındaki 1624 sayılı kanuna bazı hükümler eklenmesine ve 4446 sayılı kanuna bağlı cetvelde değişiklik yapılmasına dair kanun

MADDE 1. — Dahiliye Vekâleti merkez teşkilâtına bir reis ve dört tetkik müşavirinden mürekkep bir tetkik heyeti ilâve edilmiştir.

Neşriyat ve kütüphane işlerini idare etmek için kurulan neşriyat müdürlüğü bu heyete bağlıdır.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tetkik heyeti reis ve müşavirliğine tâyin edilebilmek için Hukuk veya İktisat Fakültelerinden veya Siyasal Bilgiler Okulundan veya bunlara muadil yabancı memleketler fakülte ve okullarından mezun olmak, yabancı kültür dillerinden en az birine vâkıf bulunmak ve heyete mevdu vazifeleri başarmağa muktedir olmak şarttır.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tetkik heyetinin vazifeleri şunlardır:

1. Umumî ve mahallî idarelere mütaallik mevzu ve meseleler hakkında incelemelerde bulunmak, hususiyle kanun ve nizamnamelerin tatbikatını tetkik ve takip etmek;

2. Yabancı memleketlerin idarî mevzuat ve tatbikatını incelemek;

3. İstigal mevzularına mütaallik neşriyatı takip etmek;

4. Kanun ve nizamnamelerin tadile muhtaç cihetleri hakkında Vekâlet makamına teklifte bulunmak;

5. Kanun ve nizamname projeleri hakkında mütalâa yürütmek;

6. Vekâlet makamının isteği üzerine veya resen umumî ve mahallî idarelere mütaallik mevzular ve meseleler hakkında mütalâa vermek; (Tetkik heyeti birinci ve ikinci bentler-

[1] Birinci müzakeresi 81 nci inikat zaptındadır.

deki tetkikatın nitcelerini en az altı ayda bir vekâlet makamıyla vekillğin ilgili dairelerine bildirir.)

7. İlmî ve umumî mahiyetteki incelemeleri ile diğer araştırmalarından vekâletçe mahzurlu görülmiyenleri neşretmek.

Tetkik heyeti, vazifelerinde vekâletin ilgili daireleriyle işbirliği yapar. Vekâlete verilen umumî raporlarla teftiş raporlarından ve vekâlete ait her türlü vesika ve tetkiklerden faydalanır. İcabında anketler tertip eyler, ilmî heyetlerle temasta bulunur.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tetkik heyeti reis ve müşavirliklerine tâyin edilecekler hakkında 3656 sayılı kanunun altıncı maddesi hükümleri tatbik olunur.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 5. — 3656 sayılı kanuna bağlı 1 sayılı cetvelin 4446 sayılı kanunun birinci maddesine bağlı iki sayılı cetvelle değiştirilmiş olan Dahiliye Vekâletine ait cetvele bu kanuna bağlı cetvelde derece, unvan, aded ve maaşları gösterilen memuriyetler eklenmiştir.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Bu kanunun hükümlerini İera-ya İera Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun heyeti umumiyesini reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6. — *İstanbul Teknik Üniversitesi hakkında kanun lâyihası ve Maarif ve Bütçe Encümenleri mazbataları (2/279) [1]*

REİS — Kanunun ikinci müzakeresidir.

İstanbul Teknik Üniversitesi hakkında kanun

MADDE 1. — İstanbul Yüksek Mühendis Okulu, bütün hak ve vecibeleriyle birlikte «İstanbul Teknik Üniversitesi» olarak bu kanun hükümlerine göre teşkilâtlandırılmıştır.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

[1] Birinci müzakeresi 81 nci inikat zaptındadır.

MADDE 2. — İstanbul Teknik Üniversitesi-nin vazifeleri şunlardır:

A) Muhtelif kollarda yetiştireceği yüksek ve doktor mühendislerin nazari ve amelî öğretilmelerini bir bütün olarak sağlamak;

B) Mühendislikle ilgili bilimlerin esaslarını genişletmek için öğretim heyeti ve doktor mühendis namzetleri tarafından araştırmalar ve yayımlar yapılmasını temin etmek;

C) Doğrudan doğruya memleketi ilgilendiren teknik meseleleri halletmek için lâboratuvarlarında veya yerlerinde tatbikî araştırmalar yapmak ve yaptırmak;

D) Her türlü mühendislik işlerinde mütaâla vermek.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler . . . Etmeyenler . . . Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — İstanbul Teknik Üniversitesi fakültelerle bu fakültelere bağlı şube ve enstitülerden teşekkül eder.

Orgl. İ. ÇALIŞLAR (Muğla) — Söz istiyorum.

REİS — Tahrir mi vereceksiniz?

Orgl. İ. ÇALIŞLAR (Muğla) — Evet.

Kanunun üçüncü maddesi hakkında bir tadil teklifinde bulunmak arzusundayım. Bunun için hazırladığım bir tahriri takdim edeceğim. Esbabı mucibesi; bu Teknik Üniversiteyi tesis eden bu kanunun metninde, esbabı mucibesinde, enümenlerin mazbatalarında harp sanayii mühendisliği hakkında hiç bir fikre, hiç bir icaba tesadüf edilmemektedir. Halbuki harp sanayii mühendislerini de bir an evvel böyle yüksek ve esaslı bir müessesede içinde yetiştirmeye başlamaya lüzumu katî vardır. Bütçe müzakeresinde bu hususta ben ve diğer bazı arkadaşlarım, Maarif bütçesinde mütalâalarda bulunduk. Fakat esaslı ve katî bir surette bir cevap alamamıştık. Bütün teknik mühendisliklerin ihtiyaçlarını temin etmek üzere teessüs edecek olan Teknik Üniversite içerisinde harp sanayii mühendisliğinin bulunmaması hakikaten bir noksan teşkil etmektedir. Esbabı mucibede, teşkil edilecek olan fakülteler için; umumî olarak Elektrik fakültesi, ki bunda telgraf, telefon ve radyo mühendisliği dâhildir; Makine fakültesi, ki bu da gemi, tayyare inşaatı şubelerini ihtiva edecek; Yapı fakültesi de su, yollar, demiryollar şubelerini içerisinde alacaktır. Bundan başka Mimari fakültesi, Kimya ve Maden fakülteleri, sureti umumiyedâ kanunun esbabı mucibesinde yalnız bu fakülteler üzerine işaret edilmiş oluyor. Diğer taraftan yine esbabı mucibede Teknik Üniversitesinin her türlü teknik ihtiyaçları karşılayabilmek için tesis olunacağı ifade edilmektedir.

O halde harp sanayiinin mühendisliğini de ihtiva edeceği anlaşılıyor. Bir taraftan bu böyle anlaşılacakla beraber diğer taraftan kanunda yer tutan fakülteler içerisinde böyle bir söz mevcut

değildir. Halbuki harp sanayii mühendisliğinde top ve tüfek imali meselesi vardır ki, bu fakültelerin hiç birisine dâhil olamaz. Memleket müdafaasının esası da malûmu âlileri silâhtır, top ve tüfektir. Tayyaresi, gemisi, tankı bunların hepsi birer nakil vasıtasıdır. Silâhı içerisinde alır, ona mevzi teşkil eder. Ancak bu silâhı icab eden yerlerde kullanmak şartıdır ki, memleket müdafaası edilebilir. Onun için bu sanayi mühendislerini yetiştirecek, mevcut harp sanayii fabrikalarını daha genişletecek mühendisliğin lüzumu da aşîkârdır.

Maarif Vekâleti, yahut alâkalı makamlar harp sanayii mühendisliği için yeni bir müessesesini ifade ederlerse - ki böyle bir müessesenin belki de İstanbul'da tesis edilecek Teknik Üniversiteye de yakın olmaması da lâzımdır; Çünkü pratik tatbikat için harp sanayi mntakamıza daha yakın olması lâzıgelir - o zaman bu müesseseye lüzumlu olan harp sanayii müessesesi de teessüs edeceğini anlamış olacağımız cihetle ilâve için verilecek tahrir de lüzum kalmaz. Fakat böyle bir teşebbüs yoksa harp sanayii mühendisliğimiz açıkta kalıyorsa arzettiğimiz esbabı mucibe ile bir tahrir takdim ediyorum; tahririmin nazarı dikkate alınmasını rica ediyorum.

MAARİF EN. M. M. R. Ş. SİRER (Sivas) — İstanbul Teknik Üniversitesi gibi yüksek mühendis yetiştiren harp müesseselerinde muhtelif fakülteler vardır. Bu fakülteler arasında son zamanlarda bir müdafa fakültesi de kurulmuştur. İstanbul Teknik Üniversitesinin önünde uzun bir inkişaf ve tekâmül yolu vardır. Biz bugün 4 fakülte açıyoruz. Bu fakülteleri tedricen diğerleri takip edecektir. Ve günün birinde, vakti geldiği zaman, bunlar arasında teknik üniversitemizde bir müdafa fakültesi de açabiliriz. Fakat bugün Millî Müdafa makamlarımız harp sanayiinin muhtaç olduğu elemanları yetiştirmek için bir takım tedbir, usul ve vasıtalar malikirt ve bunları yetiştirmektedir. Bu sebepten bugünden kanun içerisinde herhangi bir hüküm koymağa ve bu maksatla bir tadilde bulunulmağa da lüzum olmadığı kanaatındayım.

REİS — Tahrir okunacaktır.

Yüksek Reisliğe

Arzettiğim sebeplerden dolayı üçüncü maddenin sonuna «bu fakültelerden alâkadâr olanlar harp sanayii mühendislerinin ilim ve tekniğini de temin edecektir.» cümlesinin eklenmesini rica ederim.

Muğla

Orgl. İ. Çalışlar

REİS — Tahriri nazarı itibara alanlar... Alınmayanlar... Anlaşılmadı.

Tahriri nazarı itibara alanlar lütfen ayağa kalksınlar... Alınmayanlar ayağa kalksınlar... Tahrir nazarı itibara alınmadı.

Maddeyi aynen reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 4. — İstanbul Teknik Üniversitesi, bu üniversitenin profesörleri arasında Maarif Vekilligince tayin olunan bir rektörle idare olunur. Fakültelerin başlarında o fakültenin profesörleri arasından Maarif Vekilligince tayin edilen birer dekan bulunur.

REİS — Maddeyi reye arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 5. — İstanbul Teknik Üniversitesi öğretim heyeti, ordinaryüs profesör, profesör ve doçentlerden teşekkül eder.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 6. — İstanbul Teknik Üniversitesi'nin yatılı teşkilâtı rektöre bağlı «Yatır yurdu müdürü» tarafından idare olunur.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 7. — 4121 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin «Yüksek Mühendis Mektebi, müdürlük kalem, tedris heyeti, tedris kalem, idare ve muamelât şefliği» başlıkları altında gösterilen kadroları kaldırılmış ve yerlerine ilişik (1) sayılı cetvelde derece, aded ve ünvanları yazılı kadrolar konulmuştur.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 8. — 4121 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin «Muhasebe» başlığı altındaki kadrolar kaldırılmış ve 3656 sayılı kanuna bağlı (1) numaralı cetvelin Maliye Vekâleti mülki ve askerî muhasebecilikler kısmına ilişik (2) sayılı cetvelde derece, aded ve maaşları yazılı memuriyetler ilâve edilmiştir.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 9. — 4121 sayılı kanuna bağlı (2) sayılı cetvelin (Yüksek Mühendis Okulu) ve (idare) başlıkları altındaki kısımlar kaldırılmış ve yerine bu kanuna bağlı (3) sayılı cetvelde ünvanları yazılı kadrolar konulmuştur.

Bu vazifeleri munzam olarak deruhde edenlere hizalarında gösterilen miktarda munzam vazife tazminatı 3656 sayılı kanunun 18 nci maddesi hükümleri dairesinde verilir.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 10. — İstanbul Teknik Üniversitesinin idare ve öğretim şekilleriyle şube ve enstitülerin açılma tarzı ve yapılacak vazife ve işler mukabilinde alınacak ücret, harç ve masrafların miktarları ve alınma usulleri bir nizamname ile tesbit olunur.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 11. — 1275 sayılı Yüksek Mühendis Mektebi hakkındaki kanun ile 3611 sayılı kanunun sekizinci maddesinin Yüksek Mühendis Mektebi ve Teknik Okulu müdürlerinin tayin usulüne ait hükümleri kaldırılmıştır.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE — 1944 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (L) işaretli cetvelin Maarif Vekilligi kısmında Yüksek Mühendis Mektebine ait kadrolar kaldırılmış ve yerine bu kanuna bağlı (4) sayılı cetvelde yazılı kadrolar konulmuştur.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Bu kanun neşri tarihinden mer'iidir.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Maarif Vekilleri memurdur.

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Lâyihanın heyeti umumiyesini reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Lâyihanın heyeti umumiyesi kabul edilmiştir.

Cuma günü saat 15 te toplanılmak üzere celseyi kapıyorum.

Kapanma saati : 15,30

**Siverek'in Bucak nahiyesine bağlı Katina köyünden
Osmanoğlu Cuma Gelener'in ölüm cezasına çarptırıl-
ması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Adliye Encü-
meni mazbatasası (3 116)**

T. C.
Başvekâlet
Yazı İşleri Dairesi Müdürlüğü
Sayı : 4/6191

17 . IX . 1943

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Adam öldürmek maddesinden suçlu 1331 doğumlu Cuma Gelener hakkında Urfa Ağır Ceza Mahkemesi tarafından verilen idam kararı Temyiz Mahkemesince tasdik edilmiş olduğundan mütaakıp kanuni muamelesi Büyük Millet Meclisince yapılmak üzere, Adliye Vekâletinin 15 . IX . 1943 tarih ve 189/53 numaralı tezkeresiyle gönderilen hüküm evrakı aynen sunulmuştur. Arz ederim.

Başvekil
S. Saracoğlu

Adliye Encümeni mazbatasası

T. B. M. M.
Adliye Encümeni
Esas No. 3/116
Karar No. 73

6 . VII . 1944

Yüksek Reisliğe

Siverek'in Bucak nahiyesine bağlı Katina köyünden Mustafa kızı Ayşe Kalender'i öldürmekten suçlu aynı köyden Osmanoğlu 1331 doğumlu Cuma Gelener'in ölüm cezasına mahkûmiyeti hakkında Urfa Ağır Ceza Mahkemesinden verilen hükmün tasdikına dair Temyiz Mahkemesi Birinci Ceza dairesinden sâdır olan 30 . XII . 1942 tarih ve 3463 esas, 3487 karar sayılı ilâm mütaakıp kanuni muamelenin ifası zmnında Başvekâletin 17 . IX . 1943 tarih ve 4/6191 sayılı tezkeresiyle birlikte Encümenimize havale ve tevdi buyurulması üzerine bu işe faallük eden dâva dosyasının tetkikinde ; Adı geçen Cuma Gelener'in sekiz yaşındaki Ayşe'yi evine alarak zorla ırzına geçtiği ve bu fiili mütaakıp baygım ve harekete gayrimuktedir bir hale gelince hâdisenin meydana çıkmasını temin için ayağını boğazına basarak suretiyle boğup öldürdüğü mahkemece sabit görülerek hareketine uyan Türk Ceza Kanununun 450 nci maddesininin 9 ncu bendine tevfi-

kan ölüm cezasına çarptırıldığı anlaşılmıştır.

Encümenimizde bu hususta cereyan eden müzakere neticesinde suçlu Cuma Gelener'e hükmedilen ölüm cezasının infazına Teşkilâtı Esasiye Kanununun 26 nci maddesi hükümleri dâhilinde karar verilmesi hususunun Umumi Heyetin tasvibine arz edilmesi reylerin ittifaqiyle karar altına alınmıştır.

Yüksek Reisliğe sunulur.

Ad. En. Rs. N.	M. M.	Kâtip
Zonguldak	Zonguldak	Manisa
<i>S. Devrin</i>	<i>S. Devrin</i>	<i>F. Uslu</i>
Antalya	Balıkesir	Denizli
<i>N. Aksoy</i>	<i>O. N. Burcu</i>	<i>H. Günver</i>
İzmir	Kastamonu	Kayseri
<i>E. Oran</i>	<i>A. Binkaya</i>	<i>R. Özsoy</i>
Kocaeli		Rize
<i>S. Yargı</i>		<i>Dr. S. A. Dilenirc</i>
Sinob		Urfa
<i>C. Atay</i>		K. Berker

İmzada bulunmadılar

Sürmene'nin Salarat köyünden olup Zifona köyünde oturan Alacaoğullarından Yusufoglu Mustafa Güney'in ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatası (3/121)

T. C.

Başvekâlet

Yazı İşleri Dairesi Müdürlüğü

Sayı : 6/786 - 4/7078

13 . XI . 1943

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Adam öldürmek maddesinden suçlu 1315 doğumlu Yusufoglu Mustafa Güney hakkında Trabzon Ağır Ceza Mahkemesi tarafından verilen idam kararı Temyiz Mahkemesince tasdik edilmiş olduğundan mutaakıp kanuni muamelesi Büyük Millet Meclisince yapılmak üzere Adliye Vekâletin 11 . XI . 1943 tarih ve 232/67 sayılı tezkeresiyle gönderilen hüküm evrakı aynen sunulmuştur. Arz ederim.

Başvekil
S. Saracoğlu

Adliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Adliye Encümeni

Esas No. 3/121

Karar No. 70

6 . VII . 1944

Yüksek Reisliğe

Sürmene'nin Küçük Zımla köyünden Mehmetoğlu Talib'i öldürmekten suçlu aynı kazanın Salarat köyünden Yusufoglu Mustafa Güney'in ölüm cezasına mahkûmiyeti hakkında Trabzon ağır ceza mahkemesinden verilen hükmün tasdikina dair Temyiz Mahkemesi Birinci Ceza Dairesinden sâdır olan 21 . IV . 1943 tarih ve 717 esas 1024 karar sayılı ilâm mutaakıp kanuni muamelenin ifası zmnında Başvekâletin 13 . XI . 1943 tarih ve 6 - 786/4 - 7078 sayılı tezkeresiyle birlikte Encümenimize havale ve tevdi buyurulması üzerine bu işe taallük eden dâva dosyasının tetkikinde : adı geçen Mustafa Güney'in amelolikten köyüne dönmekte olan Talib'i parasını almak maksadiyle öldürdüğü mahkemece sabit görülerek hareketine uyan Türk Ceza kanununun 450 nci maddesinin 7 nci bendine tevfi kanun ölüm cezasına çarptırıldığı anlaşılmıştır.

Encümenimizde bu hususta cereyan eden müzakere neticesinde suçlu Mustafa Güney'e hük-

em edilen ölüm cezasının infazına Teşkilâtı Esas ve kanununun 26 nci maddesi hükümleri dâhilinde karar verilmesi hususunun Umumi H yetin yüce tasvibine arz edilmesi reylerin itfakiyle karar altına alınmıştır.

Yüksek Reisliğe sunulur.

Adliye En. Reisi N.	M. M.	Kâtip
Zonguldak	Zonguldak	Manisa
Ş. Devrin	Ş. Devrin	F. Uslu
Antalya	Balıkesir	Denizli
N. Aksoy	O. N. Burcu	H. Günver
İzmir	Kastamonu	Kastamonu
E. Oran	A. Binkaya	Dr. F. Ecevit

İmzada bulunmadı

Kocaeli	Kayseri	Rize
S. Yargı	R. Özsoy	Dr. S. A. Dilen
Sinob		Urfa
C. Atay		K. Berker

İmzada bulunmadı

Yedeksubay ve askerî memurlar hakkındaki 1076 sayılı kanunun 25 nci maddesinin 6 ncı fıkrasının tefsirine dair Başvekâlet tezkeresi ve Adliye, Bütçe ve Millî Müdafaa Encümenleri mazbataları (3/160)

T. C.

Başvekâlet

5 . II . 1944

Muamemat Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

72 - 7 6/400

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

İhtiyat zâbitleri ve ihtiyat ve askerî memurları hakkındaki 1076 sayılı kanunun yedeksubay ve askerî memurların teciline ait olan 25 nci maddesinin 6 ncı fıkrasında (Vekâlet müsteşarları ile Riyaset-i cumhur ve Büyük Millet Meclisi Kâtibi Umumileri, Heyeti Teftişîye Reisleri, Müdürü umumiler ve müdürleri..) nin tecil olunacakları tasrih edilmiştir.

kanunun kabulü sırasında vekâletler teşkilâtında Daire reislikleri bulunmadığı için fıkra yalnız vekâletler umum müdür ve müdürlerinden bahsetmiştir. Halbuki sonradan bir kısım vekâletlerde mevcut bazı umum müdürlüklerin unvanları Daire reisliğine çevrilmiş veyahut vekâlet teşkilâtına giren yeni bir servis için doğrudan doğruya daire reislikleri ihdas edilmiştir.

25 nci maddenin tedvininden maksat, sefer vukuunda âmme hizmetlerinin sekteye uğramamasını temin olduğuna göre unvanı evvelece umum müdürlük iken sonradan daire reisliğine çevrilmiş veyahut herhangi bir umum müdürlük veya müdürlük işine tekabül eden işi görmekle beraber daire reisliği olarak yeniden ihdas edilmiş dairelerin başında bulunanları tecilden hariç bırakmak kanun vazımını bu husustaki gayesine uygun düşmez. Ancak fıkra metni mutlak görüldüğünden daire reislerinin tecilinde Millî Müdafaa Vekilligince tereddüt edilmiş olduğundan meselenin Nafia Vekilliginin talebi üzerine tefsir yoluyla halli muvafık görülmüştür.

Gereğinin yapılmasına müsaade buyurulmasını arz ve rica ederim.

Başvekil

Ş. Saracoğlu

Adliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Adliye Encümeni
Esas No. 3/160
Karar No. 31

19 . IV . 1944

Yüksek Reisliğe

İhtiyat zâbitleri ve ihtiyat askerî memurları hakkındaki 1076 sayılı kanunun Yedeksubay ve askerî memurların teciline ait bulunan 25. nei maddesi hükmünün kanunun kabulünden sonra vekâletler teşkilâtında vücuda getirilen daire reisliklerine şümulü olup olmadığının tefsiri hakkındaki 5 şubat 1944 tarihli ve 72 - 7 - 6/400 numaralı Başvekâlet tezkeresi Encümenimize hava- le buyurulmakla tetkik ve müzakere olundu.

Encümenimizde cereyan eden müzakere sonunda mezkûr kanunun intişarından sonra vekâ- llerde yeniden vücuda getirilen reisliklerin hepsi aynı derecede olmadığına nazaran bunların idari teşkilâtta işgal ettikleri mevkiiler incelenerek işin tesis tarikiyle halli kanunun bünyesine göre da- ha isabetli ve mevzuun esaslı şekilde tanzimini mucip olacağı ve bu husus için gereken lâyiha-

nın İhtisas Encümeni olan Millî Müdafaa Encü- menince tedvini muvafık olacağı neticesine va- rılmış olmakla Yüksek Reisliğe sunulur.

Adliye En. Reisi Na.

Bu M. M.

Zonguldak

Bingöl

Ş. Devrin

F. F. Düşünsel

Kâtip

Manisa

Balıkesir

Bilecik

F. Uslu

O. N. Burcu

A. Esen

Denizli

Denizli

Hatay

H. Günver

N. Küçük

B. S. Kunt

Kastamonu

Kastamonu

Kayseri

A. Binkaya

Dr. F. Ecevit

R. Özsoy

Kocaeli

Konya

Rize

S. Artel

H. Karagülle

S. A. Dilemre

Zonguldak

Ş. Devrin

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Mazbata No. 84
Esas No. 3/160

5 . VI . 1944

Yüksek Reisliğe

İhtiyat zâbitleri ve ihtiyat askerî memurları hakkındaki 1076 sayılı kanunun yedek ve askerî memurların teciline ait olan 25. nei maddesinin 6. nei fıkrasında sayılı memuriyetlerden bazılarının vekâletlerin yeni teşkilât kanunlarında reislik unvanını iktisap etmeleri ve umum müdürlük derecesinde yeniden bazı reislikler ihdas edilmeleri hasebiyle bu kabil daire reisliklerinin de umum müdürlerin işlerini görmeleri itibarıyla aynı tecil esasına tabi tutulup tutulmıyacağına Millî Müdafaa Vekilligin- ce tereddüt hâsıl olduğundan kayfiyetin tefsir yoluyla hallinin Nafia Vekâletinden talep edildiği hakkındaki Başvekâletin tezkeresi Adliye

Encümeni mazbatasıyla birlikte Encümenimize tevdi buyurulmakla Millî Müdafaa Vekâleti namına gelen salâhiyetli memurun huzuriyle tetkik ve müzakere olundu.

Adı geçen 1076 sayılı kanunun 25. nei maddesinin 6. nei fıkrasıyla tecile tabi tutulanlar (vekâlet müsteşarlarıyla Riyaseti Cumhur ve Büyük Millet Meclisi Kâtibi Umumileri, heyeti teftişiyeye reisleriyle müdürler ve umum müdür- ler) diye sarîh olarak sayılmış bulunduğundan ister umum müdürlükten tahvil edilmiş, ister ih- das edilmiş olsun Encümenimizce daire reisleri- nin bu fıkra hükmüne girmeleri imkânı görü- lememiştir.

Deire reislerinin de tecile tabi tutulmaları matlup ve mültezem işe için bir tesis ile halli gerekeceği ve bunun da İhtisas Encümeni tarafından şümül ve alâka derecesi tâyin edilerek tanzimi icabedeceği yolundaki Adilye Encümeni noktai nazarına Encümenimizce de iştirak edilmiş olduğundan dosyanın havalesi veçhile Millî Müdafaa Encümenine verilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulmasına karar verilmiştir.

Reis V.	M. M.	Kâtip
Kastamonu	Tokad	İstanbul
T. Coşkan	H. N. Keşmir	F. Öymen

Aydın	Balıkesir	Bitlis
R. Alpman	S. Örgöçven	B. Osma
Çanakkale	Diyarbakır	Edirne
S. T. Arsal	Ş. Uluğ	M. N. Gündüzalp
Eskişehir	Giresun	İsparta
Y. Abadan	A. Sayar	M. Karaağaç
İstanbul	İzmir	Kayseri
H. Kortel	M. Birsal	F. Baysal
Manisa	Rize	Tokad
F. Kurdoğlu	T. B. Balta	R. A. Sevengil
Yozgad	Zonguldak	Zonguldak
A. Sungur	E. Erişirgöl	H. A. Kuyucak

Millî Müdafaa Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Millî Müdafaa Encümeni

Esas No. 3/160

Karar No. 30

8 . VII . 1944

Yüksek Reisliğe

İhtiyat zâbitleri ve ihtiyat askerî memurları hakkındaki 1076 sayılı kanunun 25 nci maddesinin 6 nci fıkrasında; seferde tecile tabi olanlar tasrih edildiği halde, bu kanunun neşrinden sonra bazı Vekâletlerde daire reislikleri ihdas edilmiş veya mevcut Umum müdürlüklerden bazıları daire reisliğine çevrilmiş ve vazifeleri de aynı bulunmuş olmasına rağmen kanunda (daire reisleri) isminin geçmemesi ve kanundaki kaydın mutlak olması yüzünden bunların tecilinde Millî Müdafaa Vekillliğince tereddüt edilmekte olduğu cihetle meselenin tefsir yoluyla halli zmnında Nafia Vekâletinden vâkı talep üzerine Başvekâletten Yüksek Reisliğe yazılan 5 şubat 1944 gün ve 72 - 7/6/400 sayılı tezkere Encümenimizde de havale buyurulmakla keyfiyet müzakere ve tetkik edildi. Mevzuu daha evvel tetkik etmiş olan Adliye ve Bütçe Encümenleri; bunun tefsir yoluyla değil, ancak yeni bir tesis yapmak suretiyle hallini ve bu tesisin de ihtisas encümeni sıfatıyla, Encümenimiz tarafından yapılmasını gerekli görmüşlerdir.

Encümenimizin teklifinde de meselenin bir tesis mevzuu olduğu kanaat ve hükmüne varılmıştır. Ancak yalnız daire reisleri için yapılacak bir tesisle millî seferberlik mevzuunun çok önemli bir kısmını teşkil eden bu işin tama-

men halledilmiş olmayacağı da anlaşılmıştır.

Çünkü; 1927 senesi neşredilmiş olan 1076 sayılı kanunun bu maddesinin bugünkü ihtiyaçları karşılamadığı görüldüğü gibi tatbikatta bazı vekâletlerin, hizmetlerin selâmeti bakımından mutlaka teciline zaruret gördükleri fakat kanunun şümülü içine girmeyen bir kısım müte-hassis memurları; kanunda müeccel tutulan makamlarda göstermek ve fakat başka vazifelerde istihdam etmek suretiyle idarei maslahat yolunu tuttukları ve bunun şikâyetleri mucip olduğu da anlaşılmıştır. Kanunun neşrindenberi aradan geçen on yedi senede dünya gidisine ve kendi tekâmül isteyen ve ilerleyen ihtiyaçlarımıza uyularak memlekette bir çok yeni teşkilât ve tesisat vücutta getirilmiş olduğu derpiş edilerek kanunun, memleket evlâdının cep-hede vatan müdafaası vazifesine iştirakini sağlaması kadar ordunun muvaffakiyetine ve Millî Müdafaa takatımızın artmasına esaslı ânil olan memleket içi hizmetlerinin ve bilhassa istihsal, asayiş ve idare mekanizmalarının lâ-yiki veçhile işleyebilmelerinin de temini icabedeceği ve bu mülâhaza ile, kanunda o zamanın icaplarına göre tecili derpiş edilipte şimdi daha ehemmiyetli işlere nazaran ikinci derecede kalmış olan bazı makam ve vazifeler varsa bun-

lar çıkarılarak veya miktarları tahdit edilerek yerlerine; yeni icap ve şartların mutlaka istilzam ettiği ilâvelerin yapılması doğru olacağı kararına varılmıştır.

Bu sebeplerle 1976 sayılı kanunun 25 nci maddesinde esaslı bir değişiklik yapmayı istilzam eden ve şümüllü tetkiklere dayanması lâzımgelen bu meselenin Hükümet tarafından ele alınması ve içinde bulunduğumuz nazik durum gözönünde tutularak asgari bir zaman zarfında hazırlanacak yeni bir kanun lâyihasının Yüksek Meclise sunulmasının muvafık olacağı ve bu suretle daha salim ve eksiksiz neticeye varılabileceği ittifakla kabul olunmuştur.

Keyfiyeti saygılarımızla arz ederiz.

M. M. En. Rs.	M. M.	Kâtip
Sinob	Ağrı	Konya
C. K. İncedayı	H. Tuğaç	V. Bilgin

Bolu	Bursa	Bursa
Korgl. A. Alptdoğan	Çankırı	Gl. A. Atlı
Bursa	Dr. A. Arkan	Çorum
Gl. N. Tınaz		E. S. Akgöl
Diyarbakır		Erzurum
Gl. K. Seviütkin		A. Akyürek
Erzurum		Gazianteb
Gl. Z. Soydemir		Dr. M. Canbolat
Kars		Kayseri
Gl. H. Durudoğan		N. Toker
Kırklareli		Mardin
Korgl. K. Doğan		Dr. A. Uras
Muğla		Siird
S. Güney		B. Türkay
Tekirdağ		Tokad
R. Apak		S. Çelikkol